

Aan : Portefeuillehouders onderwijs gemeenten Noord- en Midden-Drenthe.
Van : Onderwijsambtenaren Noord- en Midden-Drenthe
Datum : 9 januari 2014
Betreft : Memo 'Inbreng Oogo Ondersteuningsplannen swv po en vo'

Inleiding

De samenwerkingsverbanden 22.01 po en vo hebben beiden een voorgenomen besluit genomen ten aanzien van hun beide Ondersteuningsplannen. De Ondersteuningsplannen zijn in december 2013 aan de vier Colleges van B en W aangeboden. De vier Colleges en de besturen van de samenwerkingsverbanden hebben de oogo-overeenkomst getekend. Het oogo staat gepland op 24 januari a.s. om 8.30 uur. Tijdens het Regio-overleg van 7 januari is ambtelijk het oogo voorbereid en zijn de beide Ondersteuningsplannen besproken.

Deze notitie beoogt op beknopte wijze een aantal thema's te benoemen die in het oogo verder besproken zullen worden. Verder wordt een Ontwikkelagenda voor de samenwerking tussen de vier gemeenten en de beide samenwerkingsverbanden geformuleerd. De notitie wordt afgerond met enkele bestuurlijke afspraken die in het oogo gemaakt worden.

Oogo swv met gemeenten

Het is de eerste keer dat de samenwerkingsverbanden po en vo de uitnodigende partijen zijn ten aanzien van de gemeenten. Dit kan wellicht betekenen dat zo'n eerste keer oogo op uitnodiging van de swv voor alle partijen nog wat wennen is. De samenwerkende gemeenten in Noord- en Midden Drenthe geven een reactie op de beleidsvoornemens van de samenwerkingsverbanden vanuit het gemeentelijk perspectief. Dit perspectief betekent dat vooral gekeken wordt vanuit wettelijke taken van gemeenten, mogelijke verbindingen met gemeentelijk beleid en de nieuwe verantwoordelijkheid inzake Zorg voor jeugd.

Waardering

Al tijdens de bijeenkomsten van het Regio-overleg Passend onderwijs/Zorg voor jeugd in NMD bleek dat de invoering van passend onderwijs een majeure beleidswijziging is die veel van leerkrachten, ouders, schoolleiders, coördinatoren en bestuurders vraagt. Nu de Ondersteuningsplannen voorliggen, wordt de uitdaging concreter. Vanuit de gemeenten past een woord van waardering voor de inzet die de besturen en de medewerkers hebben geleverd om tot dit resultaat te komen. Er is hard gewerkt en dat mag gezegd worden. Noord- en Midden Drenthe doet mee aan de Voorlopersaanpak en naar het zich laat aanzien: met resultaat!

De gemeenten in NMD waarderen eveneens de uitgangspunten en de visie van de beide samenwerkingsverbanden op de invoering van passend onderwijs. Voor gemeenten zijn de volgende uitgangspunten in de OP's zeer herkenbaar en bieden aanknopingspunten voor het

versterken van de samenhang tussen passend onderwijs en de gemeentelijke benadering in Zorg voor Jeugd:

- Kindnabij
- Preventie en zorg op maat
- Vindplaats/wijkgericht
- Eén kind, één plan, één regisseur
- Geen thuiszitters
- Samenwerking tussen onderwijs en de ketenpartners
- Betrokkenheid van ouders
- Positief Opvoeden Drenthe

De vier gemeenten in Noord- en Midden Drenthe onderschrijven deze uitgangspunten van harte en gaan er vanuit dat de visie en missie zoals vastgelegd in de beide Ondersteuningsplannen het gezamenlijke richtinggevende beleidskader is voor alle partners (gemeenten, samenwerkingsverbanden, schoolbesturen en scholen) in de regio Noord- en Midden Drenthe.

Proces

De beide Ondersteuningsplannen zijn op hoofdlijnen uitgewerkt. Wat opvalt is dat er enerzijds een verantwoording gegeven wordt van de stappen die zijn gezet en de beleidskeuzes die worden gemaakt. Anderzijds worden veel onderwerpen geagendeerd die nadere uitwerking behoeven. Nu is er dan het moment van het oogo. In de voorbereidende besprekingen is steeds gezegd dat het gaat om een groeimodel. We zoeken langs twee wegen (Passend onderwijs en Zorg voor Jeugd) naar verbindingen om ons reisdoel te bepalen. Tijdens die reis zullen we elkaar regelmatig moeten bijpraten voor we de bestemming bereiken. Het oogo kan gezien worden als een soort tussenstop.

Concreet wordt aangegeven in de beide Ondersteuningsplannen dat het gaat om een plan voor vier jaar. In het Ondersteuningsplan po wordt aangegeven dat het Ondersteuningsplan zo nodig jaarlijks kan worden bijgesteld in het Jaarplan. Het Ondersteuningsplan vo voorziet in een evaluatie en evt. bijstelling in 2016.

Vanuit gemeentelijk perspectief zal er in 2014 oogo gevoerd worden over het Jeugdhulpplan. De gemeenten willen met de samenwerkingsverbanden op dat moment mogelijke nadere uitwerkingen van de Ondersteuningsplannen afstemmen met de afspraken die in het kader van Zorg voor Jeugd worden gemaakt.

Benadering en vraagpunten

De gemeenten in NMD gaan er van uit dat de beide Ondersteuningsplannen de richtinggevende beleidskaders vormen voor de komende vier jaar. Dit betekent dat in lokale samenwerking tussen gemeente en schoolbesturen het regionale beleidskader van de samenwerkingsverbanden bepalend is voor lokale samenwerking en bindend voor afzonderlijke gemeenten en schoolbesturen.

Nog niet alles wordt duidelijk uit de Ondersteuningsplannen. Na lezing van de Ondersteuningsplannen roepen de volgende onderwerpen nieuwe vragen op:

Ten aanzien van het Ondersteuningsplan po zijn er de volgende onderwerpen die vragen oproepen:

- De financiële middelen en sturingsmogelijkheden voor wat betreft de inrichting van de basisondersteuning en de zorgkant die daarbij hoort, wordt nagenoeg geheel op schoolbestuurlijk niveau gelegd. Voor de gemeenten is het bestuur van het samenwerkingsverband de gesprekspartner. Graag zien de gemeenten nadrukkelijker geformuleerd wat de gezamenlijke verantwoordelijkheid is ten aanzien van de 'vangnetfunctie' van het samenwerkingsverband. Anders gevraagd: welke waarborgen (en instrumenten) zijn ingebouwd om de doelstellingen te kunnen realiseren?
- De visie 'de onderwijszorgvraag is leidend binnen de context van de school- en de thuissituatie' vraagt om een toelichting vanuit gemeentelijk perspectief. In zorg voor jeugd is naast onderwijs ook een hulpverleningsperspectief evenzeer gerechtvaardigd, zeker als de gezinssituatie daarom vraagt.
- Commissie van toelaatbaarheid. In de CvT zal een jeugdarts of andere deskundige zitting nemen. Zowel het swv als de gemeenten streven naar korte lijnen in toeleiding naar de zorg vanuit de gedachte 'één kind, één plan, één regisseur'. Is het mogelijk een bevoegdheid aan de jeugdarts in het CvT toe te kennen om alvast vanuit de zorg beslissingen te kunnen nemen in de Commissie van Toelaatbaarheid?
- In het Ondersteuningsplan wordt ervoor gekozen om de doorgaande lijn en de afspraken in het kader van voorschoolse educatie vooralsnog bij schoolbesturen te laten in overleg met de afzonderlijke gemeenten. Dit laat onverlet dat er vanuit gemeentelijk perspectief ook hier relaties met zorg gelegd blijven worden vanwege het belang van vroegsignalering ('Vroeg erbij').

Ten aanzien van het Ondersteuningsplan vo zijn er de volgende onderwerpen die vragen oproepen:

- In het Ondersteuningsplan wordt gesteld dat het Ondersteuningsprofiel en ondersteuningsstructuur van iedere school onderdeel is van het samenwerkingsverband. Dit roept de vraag op in hoeverre het swv blijft voldoen aan de zorgplicht als scholen tussentijds besluiten om hun Ondersteuningsprofiel te wijzigen? Zijn er waarborgen voor voldoende basisondersteuning en sturingsmogelijkheden op het niveau van het samenwerkingsverband om de 'vangnetfunctie' van het samenwerkingsverband te garanderen?
- In het OP vo wordt nadrukkelijk gekozen voor het vergroten van de expertise en professionaliteit van docenten voor wat betreft de competenties die nodig zijn om passend onderwijs te bieden. Welke sturingsmogelijkheden zijn hiervoor beschikbaar op het niveau van het swv?
- 'Het deskundigenadvies is een doorlopend proces dat in feite behoort tot de basisondersteuning. Het samenwerkingsverband geeft de globale kaders vwb onderwijsdeel en maakt afspraken met de vier gemeenten voor wat betreft de inzet van deskundigen voor wat betreft het 'zorgdeel' (p. 23). Ook hier is de vraag in

hoeverre de jeugdarts vroegtijdig een bevoegdheid heeft om toeleiding naar het zorgdeel op tijd voor te bereiden.

- In het OP is vermeld dat er inmiddels een Schoolleidersplatform fungeert. 'Dit platform zal een onafhankelijk geluid laten horen over onderwijs in Noord- en Midden Drenthe in de breedste zin van het woord'. Een schoolleidersplatform wordt door de gemeenten gewaardeerd vanwege de korte lijnen met de scholen. De toelichting in het OP roept wel de vraag op hoe nu de bestuurlijke verhoudingen in het voortgezet onderwijs in Noord- en Midden Drenthe gezien moeten worden (schoolbesturen, bestuur van het samenwerkingsverband en het schoolleidersplatform).

Ten aanzien van beide Ondersteuningsplannen is er nog veel onduidelijkheid over de inzet van de financiële middelen. Voor het vo geldt dat er sprake is van een negatieve verevening van ruim € 446.000,--. De onduidelijkheid over de inzet van de middelen en de noodzakelijke vermindering van de omvang van de begroting roepen de vraag op welke posterioriteiten en prioriteiten in financiële zin gezien worden door het samenwerkingsverband vo. In het swv po is sprake van een positieve verevening. Uit het OP po blijkt wel de verdelingssystematiek (schoolmodel) maar wordt niet duidelijk op welke wijze uiteindelijk de middelen worden ingezet.

Voor wat betreft andere wettelijke taken van gemeenten inzake onderwijs en zorg constateren de gemeenten dat voor onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer dat uit de OP's geen wijzigingen volgen ten opzichte van het huidige beleid.

Ontwikkelagenda

Zoals gezegd wordt het eerste oogo gezien als een belangrijke tussenstop in het zoeken naar verbindingen tussen passend onderwijs en zorg voor jeugd. Een aantal onderwerpen vraagt nadere uitwerking. In het Regio-overleg zal de uitwerking plaats vinden en bestuurlijke besluitvorming worden voorbereid. De onderwerpen die zich nu aandienen ten behoeve van de ontwikkelagenda zijn:

Aansluiting onderwijs en zorg

In beide Ondersteuningsplannen is een paragraaf gewijd aan uitgangspunten en voorwaarden vanuit de samenwerkingsverbanden die van belang zijn voor een succesvolle samenwerking tussen onderwijs en zorg (zelfde punten in beide OP's). Deze voorwaarden zullen in het Regio-overleg en bij het maken van de afspraken met het zg. voorliggende veld nader besproken moeten worden. De wensen vanuit de samenwerkingsverbanden zijn duidelijk. Bij de uitwerking moet blijken in hoeverre aan alle voorwaarden voldaan kan worden. Daarbij is de kanttekening nodig dat de gemeenten onderling hierover nadere afstemming moeten zoeken.

De inzet is er op gericht dat er geen aparte circuits ontstaan tussen de zorgstructuren in en om de school en de jeugdhulp. Gezocht wordt naar verbindingen in de toeleiding en toelaatbaarheid tot extra ondersteuning in de school en de zorg van buiten de school.

Thuiszitters

De aanpak van thuiszitters krijgt in beide OP's terecht veel aandacht. Intensieve samenwerking tussen school, swv en de gemeenten vanuit de leerplicht is nodig om het aantal thuiszitters verder terug te dringen. De gemeenten zeggen toe gegevens over leerplicht en thuiszitters tijdig te leveren aan de samenwerkingsverbanden en de swv'en in dezen te betrekken als relevante gesprekspartner. Vanuit de leerplicht zullen gegevens uitgewisseld worden voor wat betreft absoluut verzuim. De schoolbesturen leveren vooral gegevens omtrent relatief verzuim. Nadere afspraken over een sluitende aanpak worden gemaakt (is ook uitwerking van de vsv-maatregel 1).

Positief opvoeden Drenthe

De benadering van Positief Opvoeden Drenthe wordt in beide OP's gedeeld. De uitwerking van POD in de toedeling van verantwoordelijkheden (oa interventieniveau's) en het maken van afspraken daarover zal na het oogo ter hand genomen worden. Voor het vo en mbo zal dit uitgewerkt worden aan de hand van de Pilot ZAT-vo. Met het swv po wordt gezocht naar aanknopingspunten binnen de bestaande zorgstructuren. Daarbij is een eerste prioriteit om het kennis- en informatieniveau van de professionals in het onderwijs te verbeteren omtrent POD.

Bestuurlijke afspraken oogo

1. In de beide Ondersteuningsplannen is een duidelijke visie en missie vastgelegd. De samenwerkingsverbanden nemen hun verantwoordelijkheid in het zoeken naar verbindingen tussen passend onderwijs en zorg voor jeugd. De partners in het oogo spreken met elkaar af dat deze regionale afspraken het richtinggevend beleidskader zijn voor alle participanten in Noord- en Midden Drenthe. De partners spreken hun commitment uit aan de beide beleidskaders en handelen er ook naar. Dit betekent dat er geen afspraken op lokaal niveau gemaakt kunnen worden tussen afzonderlijke gemeenten en schoolbesturen die haaks staan op de beleidskaders.
2. Beide samenwerkingsverbanden zullen de uitwerking van de Ondersteuningsplannen gaan volgen en monitoren. Tijdens het oogo over het Jeugdhulpplan worden de eerste resultaten besproken. Voor gemeenten is een belangrijk aandachtspunt in de beoordeling in hoeverre de 'vangnetfunctie' van het samenwerkingsverband wordt gerealiseerd tegen de achtergrond van de gemeentelijke verantwoordelijkheid in de zorg voor jeugd. Deze maatschappelijke opdracht wordt door alle partners gedragen, ieder vanuit een eigen verantwoordelijkheid.
3. Er wordt een bestuurlijke bijeenkomst belegd in mei a.s. (vervolg op bestuurlijke bijeenkomst maart 2013) waarin de resultaten van het oogo worden gepresenteerd en de ontwikkelagenda wordt besproken.